

อาการที่มักพบของโรคมะเร็ง

กับสาเหตุในทางแพทย์แผนจีนและแผนปัจจุบัน (ตอนที่ 1)

มนุษย์นั้นรู้จักกับโรคมะเร็งมาอย่างยาวนาน โดยแพทย์แผนจีนมีการบันทึกถึงโรคมะเร็งมาแล้วหลายพันปี โดยในคัมภีร์ “หวงตี้เน่ยจิง” ได้มีการบันทึกแยกประเภทของก้อนที่พบในร่างกายชนิดต่างๆ ไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วน ในสมัยถัดมา มีการบันทึกถึงอาการและสาเหตุของอาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งเรื่อยมาจวบจนปัจจุบัน

ในการพบแพทย์แต่ละครั้ง ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีคำถามในใจเสมอถึงอาการที่ตนเป็นอยู่ว่าเกิดจากสาเหตุใด ดังนั้นจึงขอยกตัวอย่างอธิบายถึงสาเหตุในทางแผนปัจจุบันและทางแผนจีน ดังนี้

1. อาการปวด ผู้ป่วยมะเร็งในระยะกลางจนถึงระยะสุดท้ายมักมีอาการปวดร่วมด้วยเสมอ จุดสังเกตคืออาการปวดเป็นอย่างต่อเนื่องยาวนานและทวีความปวดขึ้นเรื่อยๆ สาเหตุสำคัญของอาการปวดคือก้อนเนื้อร้ายได้ไปกดทับเส้นประสาท นอกจากนั้นการที่เนื้อร้ายไปอุดตันตามส่วนต่างๆ เช่น กระเพาะลำไส้ เป็นต้น หรือมีอาการอักเสบเกิดขึ้นก็สามารถทำให้เกิดอาการปวดได้เช่นกัน ในทางแพทย์จีนเชื่อว่าอาการปวดเกิดจากการที่อวัยวะภายในและเส้นลมปราณถูกอุดกั้น เลือดลมติดขัด พิษและเสียชี่ (สิ่งก่อโรค) ไม่สามารถระบายออกได้ เสมหะและความชื้นคั่งค้างภายในทำให้เกิดอาการปวดขึ้น
2. อาการไข้ ผู้ป่วยมะเร็งในระยะกลางจนถึงระยะสุดท้ายนอกจากอาการปวดแล้วมักพบมีอาการไข้ร่วมด้วย โดยเกิดได้จากหลายสาเหตุมากมาย อาทิ การที่เซลล์มะเร็งเจริญเติบโตเร็วเกินไปจนเลือดไปเลี้ยงไม่ทันทำให้เกิดเซลล์ตายขึ้น สารที่ออกมาจากเซลล์มะเร็งที่ตายก็ถูกร่างกายดูดซึมเข้าไปทำให้เกิดอาการไข้ หรือการทำงานของเม็ดเลือดขาวในการต่อต้านเซลล์มะเร็งก็มีส่วนให้มีไข้สูง ในทางแพทย์จีนเชื่อว่าเกิดจากเลือด

คั่ง ความร้อนชื้น พิษร้อนเข้าสู่ระดับอวัยวะภายใน เป็นต้น ส่วนอาการไข้ดำนั้น สาเหตุในทางแผนปัจจุบันนั้นค่อนข้างซับซ้อน แต่ในทางแพทย์จีนนั้นเกิดจากภาวะธาตุหยินพร่อง ธาตุหยางพร่อง หรือซี่พร่อง เป็นต้น

3. อาการไอและหายใจลำบาก เป็นอาการที่พบบ่อยในโรคมะเร็งระบบทางเดินหายใจ มะเร็งระบบอื่นที่มีอาการปอดอักเสบร่วมด้วย การมีน้ำคั่งในช่องเยื่อหุ้มหัวใจ อาการท้องมานขั้นรุนแรง หรือมะเร็งหลอดอาหาร เป็นต้น อาการไอมักเกิดขึ้นได้กับมะเร็งทุกระยะแต่สำหรับอาการหายใจลำบากมักเกิดในผู้ป่วยที่อาการค่อนข้างรุนแรง

โดยสาเหตุทางการแพทย์แผนปัจจุบันนั้นสามารถแบ่งได้เป็นข้อๆ ดังนี้

- 1) อาการไอที่เกิดจากมะเร็งลำคอ มะเร็งหลอดลม เป็นต้น โดยเมื่อบริเวณที่เป็นมะเร็งเกิดการอักเสบระคายเคืองทำให้เกิดอาการไอหรืออาจมีอาการหายใจลำบากควบคู่ไปด้วย
- 2) มะเร็งในระบบทางเดินหายใจทำให้การขยายตัวของปอดขณะหายใจน้อยลง ทางเดินหายใจตีบแคบ ทำให้หายใจลำบากเกิดอาการไอขึ้น
- 3) มะเร็งที่เกิดในเยื่อหุ้มปอด มักพบภาวะน้ำเกินในเยื่อหุ้มปอดร่วมด้วย มะเร็งในช่องอกอาจทำให้เกิดภาวะน้ำเกินในเยื่อหุ้มหัวใจและไปกดทับปอดหรือหลอดลมทำให้ไอหรือหายใจลำบาก
- 4) มะเร็งของอวัยวะในช่องท้องระยะท้ายๆ พบมีอาการท้องมานร่วมด้วยซึ่งน้ำในช่องท้องนี้ไปดันให้กระบังลมยกตัวขึ้นไปกดทับปอดทำให้หายใจลำบาก
- 5) หลังจากทำเคมีบำบัด (คีโม) หรือรังสีบำบัด (ฉายแสง) อาจทำให้เกิดภาวะปอดอักเสบจากเคมีบำบัดหรือรังสีบำบัด หรืออาจทำให้เกิดพังผืดที่ปอดได้ เป็นต้น จึงมีอาการไอหรือหายใจลำบากเป็นอาการแสดงหนึ่งของโรค

สาเหตุทางการแพทย์แผนจีน ดังนี้

- 1) เซลล์มะเร็งที่ตายแล้วของปอดคั่งค้างหรือมีอาการอักเสบขึ้นพิษร้อนจึงอุดกั้นที่ปอด เมื่อพิษร้อนมีมากขึ้นจนถึงจุดหนึ่งสามารถทำลายสารหยินในร่างกายทำให้ปอดสูญเสียหน้าที่ควบคุมการแผ่กระจายของลมปราณ จึงเกิดอาการไอและหายใจลำบากขึ้น
- 2) อาการป่วยของปอดกระทบถึงม้าม ทำให้การทำงานของปอดและม้ามเสียสมดุลหรือพร่อง เมื่อม้ามซึ่งเป็นอวัยวะย่อยน้ำและอาหารพร่อง จะทำให้เกิดเสมหะคั่งค้างภายในและย้อนขึ้นไปกระทบถึงปอด เสมหะอุดกั้นในปอดจะส่งผลให้ลมปราณของปอดถูกอุดกั้นทำให้เกิดอาการไอและหายใจลำบาก
- 3) เมื่อเข้าสู่ภาวะท้ายของโรค จากเดิมที่ปอดและม้ามพร่องก็จะส่งผลเพิ่มเติมให้ไตพร่องไปด้วย โดยหยางของไต (ธาตุร้อน) ถูกเสมหะจากม้ามซึ่งเป็นหยิน (ธาตุเย็น) กระทบทำให้ไตหยางพร่องลง การทำหน้าที่รับลมปราณที่เคลื่อนลงมาจากปอดทำได้ไม่สะดวก ทำให้อาการไอหนักขึ้นและหายใจลำบาก

จะเห็นได้ว่าแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนจีนสามารถอธิบายถึงสาเหตุของอาการต่างๆ ในโรคมะเร็งได้อย่างชัดเจน สามารถช่วยให้เราเข้าใจถึงเหตุผลในกระบวนการรักษาได้ แต่เนื่องด้วยเนื้อที่มีจำกัดในตอนนี้อธิบายเพียง 3 อาการนี้ โดยอาการที่เหลือกล่าวในตอนหน้านะครับ ขอขอบคุณที่ติดตามอ่านครับ

ผู้เขียนบทความ : พจ.วรพงศ์ ชัยสิงหาญ (陈株生) คลินิกหัวเฉียวฯ แพทย์แผนจีน

หมายเหตุ: เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญาของหัวเฉียว แพทย์แผนจีน
ใช้เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทานความรู้แก่ประชาชน
ห้ามมิให้คัดลอกในเชิงพาณิชย์โดยไม่ได้รับอนุญาตทุกกรณี

注意: 这份文件的版权和知识产权属于华侨中医院，仅对外宣传和传播科普知识所用。禁止擅自用于任何形式的商业谋利。

Attention: The copyright and intellectual assets are belonged to the Hua Chiew (TCM) Clinic for public knowledge only. It is prohibit to copy for commercial purposes in all cases without permission.